

תקציר

הומור ופוליטיקה. לכאורה שתי תופעות שלא בהכרח קשורות האחת בשנייה. למעשה, מדובר בשתי תופעות אנושיות שבכל אחת מהן יש משהו מרעותה. הפוליטיקה כמו בקשר זוגי מבוססת על פשרה, על תן וקח. וכמו בזוגיות, הפוליטיקה היא אמנות האפשר. אדם פוליטי זקוק לגמישות מחשבתית כדי לשרוד בתוך העולם הפוליטי. הומור, הינו היכולת הקוגניטיבית הלא שגרתית לתפוס מצב אנושי ברגע מסוים, לנתק אותו ממערכת הערכים הנורמטיבית המקובלת, ולהתייחס אליו באופן יוצא דופן והומוריסטי.

כאן נקודות המפגש בין הפוליטיקה להומור. א - שניהם, גם הפוליטיקה וגם ההומור מבוססים על יצירתיות וגמישות מחשבתית. ב - פוליטיקה היא בין היתר הבעת עמדה.

גם הומור הוא הבעת עמדה. כל מצב של הומור הינו הבעת עמדה של זה שצוחק כלפי מושא הצחוק. ג - המשותף בין הומור לפוליטיקה הוא שבשני התחומים נעשה שימוש ברטוריקה; היכולת המילולית והכישרון הקוגניטיבי של הפוליטיקאי מצד אחד ושל מייצר ההומור מהצד האחר, מוצאים פתרונות יצירתיים למצבים חריגים יוצאי דופן. במאמר זה אנו מעוניינים להעמיק את הידע הקיים בנושא השימוש של הומור בפוליטיקה ונפתח בלידתה של הרטוריקה כאמצעי שכנוע פוליטי ביוון העתיקה, ונמשיך בתובנות הקיימות כיום ביחס לפונקציות של ההומור והשילוב שלהן ברטוריקה הפוליטית. מקרה הבוחן שלנו יתמקד בברק אובמה הפוליטיקאי ונשיא ארצות הברית, ובמספר מועמדים נבחרים מתוך הקריירה הפוליטית שלו, כפי שבאו לידי ביטוי בתקשורת.

---

* ד"ר אורלי קיים מומחית לרטוריקה- מרצה וחוקרת במכללה האקדמית בוינגייט.
** ד"ר אריה סובר מרצה בכיר לתקשורת במכללה האקדמית אשקלון, עורך ראשי של כתב העת הומור מקוון וכתב העת הבינלאומי לחקר ההומור **Israeli Journal of Humor Research**